

Досвід підготовки лікарів-інтернів на кафедрі акушерства і гінекології ЗДМУ з фаху «Загальна практика—сімейна медицина»

Ю.Я. Круть, Н.Г. Избицька, В.Г. Сюсюка, І.Г. Амро, О.М. Слинко, К.Ю. Нерянов, С.П. Онопченко
Запорізький державний медичний університет

Досвід підготовки лікарів-інтернів за спеціальністю «загальна практика—сімейна медицина» свідчить, що саме мультидисциплінарний підхід на рівні кафедри сімейної медицини та кафедри акушерства і гінекології надає змогу уніфікувати навчальний процес під час підготовки сімейних лікарів. Постійний зв'язок викладачів кафедри та закладів практичної охорони здоров'я дозволяє виявити та при необхідності виправити недоліки як в роботі клінічних баз, так і наукового закладу. Ефективна підготовка сімейних лікарів за профілем «акушерство і гінекологія» можлива при співпраці установ охорони здоров'я та, зокрема, кафедри акушерства і гінекології, що дозволить покращити якість допомоги населенню.

Ключові слова: сімейні лікарі, підготовка лікарів-інтернів, акушерство і гінекологія.

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, на сучасному етапі розвитку сімейна медицина визнана такою, що здатна найповніше задовольнити потреби населення у медичній допомозі та є економічно доцільною для держави [1–3]. Сімейного лікаря визнано спеціалістом медичної галузі, який може найповніше впливати на стан здоров'я населення [2, 3]. Досвід підготовки сімейних лікарів на післядипломному етапі висвітлюється у значній кількості робіт, в яких зазначається, що сімейний лікар має бути кваліфікованим лікарем-універсалом, який добре оперує теоретичними знаннями та практичними навичками діагностики з усіх розділів медицини, а також уміє надавати першу медичну допомогу та лікування, забезпечувати профілактику, крім того, має бути порадиником, консультантом, «адвокатом сім'ї», інтегратором проблем пацієнтів, посередником між усіма спеціалістами та хворим [4–6, 10]. Перші підсумки впровадження загальнолікарської практики в пілотних регіонах свідчать про доцільність розвитку сімейної медицини в нашій країні.

Мета навчання в інтернатурі: допомогти інтерну оволодіти основами професійної діяльності, закріпити і удосконалити набуті професійні навички, систематизувати і поглибити спеціальні знання основної та суміжних дисциплін і підготуватись до атестації на визначення знань і практичних навичок лікаря-спеціаліста. Головним методичним принципом навчання в інтернатурі залишається розвиток активності лікарів і контроль за їхньою самостійністю. Репродуктивне здоров'я нації є важливим чинником сприятливої демографічної ситуації, що сприяє формуванню соціально-економічного потенціалу країни. Державною програмою «Репродуктивне здоров'я нації на період до 2015 року» передбачено посилення ролі сімейних лікарів у поліпшенні репродуктивного здоров'я населення країни та жінки зокрема [7]. Одним із пріоритетних напрямків роботи сімейного лікаря є збереження та зміцнення репродуктивного здоров'я жінки. Про це свідчать висока частота та якість допомоги, наданої спеціалістами у багатьох регіонах України. А саме:

зниження кількості небажаних вагітностей, зменшення частоти передчасних пологів та перинатальної смертності тощо.

Виходячи із загального визначення диспансеризації як профілактичного аспекту медицини, зрозуміло, що одним з головних завдань сімейного лікаря є спостереження за вагітними та своєчасне проведення лікувально-профілактичних заходів. Можливість передбачити розвиток найбільш частих та небезпечних ускладнень вагітності ґрунтується на глибоких знаннях причинно-наслідкових зв'язків та використанні сучасних і традиційних методів дослідження [8]. Практичними навичками лікарі-інтерни оволодівають, працюючи під керівництвом викладачів в акушерських та гінекологічних відділеннях, а також у відділеннях новонароджених та у жіночих консультаціях. Під час практичних занять широко використовують учбові фільми, муляжі, тренажери, фантоми та сучасну медичну документацію. Кваліфікована підготовка сімейних лікарів полягає у створенні єдиної для вищів навчальної програми з сімейної медицини.

З метою удосконалення організації надання амбулаторної акушерсько-гінекологічної допомоги відповідно до сучасних вимог Наказом МОЗ України від 15.07.2011 № 417 «Про організацію амбулаторної акушерсько-гінекологічної допомоги в Україні» затверджено примірну посадову інструкцію лікаря акушера-гінеколога та лікаря загальної практики—сімейної медицини. Основні компетенції сімейного лікаря: організація роботи на робочому місці; зосереджена на пацієнтові допомога, всебічний комплексний підхід з використанням спеціальних навичок.

Кафедра акушерства та гінекології ЗДМУ бере активну участь у підготовці лікарів-інтернів за спеціальністю «загальна практика—сімейна медицина» з 2004 року. Викладачами складено робочий навчальний план з підготовки лікарів-інтернів за спеціальністю «загальна практика—сімейна медицина», «гінекологія». Самостійна робота лікарів-інтернів включає підготовку реферативних робіт і тезових повідомлень з огляду наукової літератури. У навчальному процесі активно використовують систему Інтернет для отримання інформації про новітні технології в акушерсько-гінекологічній практиці. Складено збірник тестових завдань для підготовки до КРОК-3. Крім того, співробітники кафедри надають наукову та методичну допомогу керівникам баз. Під час проведення консультацій пацієнтів викладачі залучають лікарів-інтернів, що дає можливість краще закріпити теоретичний матеріал та підвищити якість практичних маніпуляцій, які в майбутньому допоможуть у роботі із пацієнтами. Постійний зв'язок наукових знань та практичних досягнень у закладах охорони здоров'я Запоріжжя та області дозволяє своєчасно корегувати підготовку спеціаліста за напрямком сімейна медицина, що має єдину мету – збереження та зміцнення здоров'я жінки, як під час надання невідкладної медичної допомоги, так і проведення сучасної профілактики.

ВИСНОВКИ

На сучасному етапі реформування національної системи охорони здоров'я одним із пріоритетних напрямків є підготовка висококваліфікованих кадрів на засадах загальної практики–сімейної медицини. Ефективна підготовка сімейних лікарів за профілем «акушерство і гінекологія» можлива при співпраці установ охорони здоров'я та відповідно кафе-

дри акушерства і гінекології, що дозволить покращити якість допомоги населенню у майбутньому. Досвід підготовки лікарів-інтернів за спеціальністю «загальна практика–сімейна медицина» свідчить, що мультидисциплінарний підхід на рівні кафедри сімейної медицини та кафедри акушерства і гінекології надає змогу уніфікувати навчальний процес під час підготовки сімейних лікарів.

Опыт подготовки врачей-интернов на кафедре акушерства и гинекологии ЗГМУ по специальности «общая практика–семейная медицина»
Ю.Я. Круть, Н.Г. Избицкая, В.Г. Сюсюка, И.Г. Амро, О.М. Слинко, К.Ю. Нерянов, С.П. Онопченко

Опыт подготовки врачей-интернов по специальности «общая практика–семейная медицина» свидетельствует, что именно мультидисциплинарный подход на уровне кафедры семейной медицины и кафедры акушерства и гинекологии дал возможность унифицировать учебный процесс при подготовке семейных врачей. Постоянная связь кафедры и учреждений практического здравоохранения позволяет выявить и при необходимости исправить недостатки как в работе клинических баз, так и кафедры. Эффективная подготовка семейных врачей по профилю «акушерство и гинекология» возможна при сотрудничестве учреждений здравоохранения и, в частности, кафедры акушерства и гинекологии, что позволит улучшить качество помощи населению.

Ключевые слова: *семейные врачи, подготовка врачей-интернов, акушерство и гинекология.*

Experience of training of internship doctors at Department of Obstetrics and Gynaecology of ZSMU on discipline «general practice–family medicine»
Yu.Ya. Krut, N.G. Izbitskaya, V.G. Syusyuka, I.G. Amro, O.M. Slinko, K.Yu. Neryanov, S.P. Onopchenko

Experience of internship doctors with specialization in «general practice–family medicine» witnesses that the multi-subject approach at the level of department of family medicine and department of obstetrics and gynecology enables to unify studying process during preparation of family doctors. Constant connection of teachers of department and practical health care institutions permits to reveal and, if necessary, to remove disadvantages in work of clinic base and the institution department. Effective preparation of family doctors in field “obstetrics and gynaecology” is possible only in cooperation of health care institutions and the department of obstetrics and gynaecology correspondingly which will allow to improve quality of aid for people in future.

Key words: *family doctors, training of interns, obstetrics and gynecology.*

Сведения об авторах

Круть Юрий Яковлевич – Запорожский государственный медицинский университет, 69035, г. Запорожье, проспект Маяковского, 26; тел.: (061) 236-22-53

Избицкая Нина Григорьевна – Запорожский государственный медицинский университет, 69035, г. Запорожье, проспект Маяковского, 26. E-mail: kira_mayers@mail.ru

Сюсюка Владимир Григорьевич – Запорожский государственный медицинский университет, 69035, г. Запорожье, проспект Маяковского, 26. E-mail:svg.zp@i.ua

Амро Ирина Геннадьевна – Запорожский государственный медицинский университет, 69035, г. Запорожье, проспект Маяковского, 26. E-mail:ahmad6@rambler.ru

Слинко Ольга Михайловна – Запорожский государственный медицинский университет, 69035, г. Запорожье, проспект Маяковского, 26

Нерянов Кирилл Юрьевич – Запорожский государственный медицинский университет, 69035, г. Запорожье, проспект Маяковского, 26

Онопченко Светлана Павловна – Запорожский государственный медицинский университет, 69035, г. Запорожье, проспект Маяковского, 26

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Москаленко В.Ф. Концептуальні основи розвитку та впровадження сімейної медицини в Україні [Текст]: Доп. на І з'їзді сімейних лікарів України. 7–9 листоп. 2001 р., м. Львів / В.Ф. Москаленко, 2001. – 31 с.
2. Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава: Програма економічних реформ на 2010–2014 роки / Комітет з економічних реформ при Президентові України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.president.gov.ua/docs/Programa_reform_FINAL_2.pdf
3. Програма економічних реформ на 2010?2014 роки. Реформа медичного обслуговування лікарської практики, м. Київ, 25–26 жовтня 2012 р. [Електронний ресурс]. – К., 2012. – С. 77–78. ? Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/ms_reform/
4. Лисенко Г.І. Шляхи оптимізації

- підготовки сімейних лікарів / Г.І. Лисенко, О.Б. Яценко, Л.В. Хіміон [та співавт.] // Мат. науково-практичної конференції «Підготовка сімейних лікарів та моделі впровадження сімейної медицини в Україні», м. Чернівці, 13–14 квітня 2005 р. – Чернівці, 2005. – С. 24.
5. Стародуб Є.М. Особливості підготовки сімейних лікарів на післядипломному етапі / Є.М. Стародуб, О.Є. Самогальська, Н.І. Ярема [та співавт.] // Мат. науково-практичної конференції «Підготовка сімейних лікарів та моделі впровадження сімейної медицини в Україні», м. Чернівці, 13–14 квітня 2005 р. – Чернівці, 2005. – С. 47.
6. Глушко Л.В. Досвід використання медичних інформаційних технологій у навчально-практичних центрах здоров'я для післядипломної освіти спеціалістів загальної практики – сімейної медици-

- ни / Л.В. Глушко, Н.З. Позур, Т.Ю. Гавриш [та співавт.] // Сімейна медицина. – 2012. – № 4. – С. 101.
7. Про затвердження Державної програми «Репродуктивне здоров'я нації на період до 2015 року»: Постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2006 р. № 1849 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.akon.rada.gov.ua/>
8. Пітрович Л.М. Визначення ролі лікарів загальної (сімейної) практики в наданні амбулаторної акушерсько-гінекологічної допомоги на етапі реформування системи охорони здоров'я / Л.М. Пітрович // Матеріали ІІ з'їзду лікарів загальної (сімейної) практики України (26 жовтня 2005 р., м. Харків): Міжнародний медичний журнал. – 2005. – Спец. вип. – С. 98.
9. Бойчук Л.Г. Особливості диспансерного спостереження за перебігом фізіологічної вагітності лікарем за-

- гальної практики // Ліки України – 2011. – № 3–4 (16–17). – С. 4–7.
10. Колесник Ю.М., Сиволап В.Д., Михайловська Н.С., Кулінич Т.О. Проблеми та перспективи підготовки сімейних лікарів на додипломному етапі // Патологія. – 2013. – № 1 (27). – С. 7–9.
11. Сюсюка В.Г., Онопченко С.П., Жаркіх А.В., Избицкая Н.Г., Слинко О.М. Досвід підготовки лікарів-інтернів з фаху «загальна практика–сімейна медицина» за профілем «акушерство та гінекологія» // Кредитно-модульна система організації навчального процесу у вищих медичних (фармацевтичному) навчальних закладах України на новому етапі: матеріали Х ювілейної Всеукр. навч.-наук. конф. з міжнар. участю (Тернопіль, 18–19 квіт. 2013 р.): у 2 ч. / Терноп. держ. мед. ун-т ім. І.Я. Горбачевського. – Тернопіль: ТДМУ, 2013. – Ч. 1. – С. 554–555.